

RAPORT Z WIZYTACJI **(ocena programowa)**

dokonanej w dniach 6 -7 maja 2014 r. na kierunku „wokalistyka” prowadzonym w ramach obszaru sztuki na poziomie studiów I i II stopnia o profilu ogólnoakademickim realizowanych w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na Wydziale Wokalno-Aktorskim Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie.

**przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:
przewodniczący: prof. Joachim Pichura - członek PKA
członkowie:
prof. Agnieszka Monasterska - ekspert PKA
prof. Urszula Krygier- ekspert PKA
mgr inż. Bożena Wasilewska-ekspert do spraw formalno-prawnych
stud. Milena Tarasiuk- ekspert PKA**

Krótką informacją o wizytacji

Ocena programowa na kierunku „wokalistyka” prowadzonym na Wydziale Wokalno-Aktorskim przeprowadzona została z inicjatywy własnej Polskiej Komisji Akredytacyjnej i jest zarazem kolejną po ocenach: pozytywnej wyrażonej w Uchwale Nr 305/2006 Prezydium PKA z dnia 27 kwietnia 2006 r. oraz wyróżniającej wyrażonej w Uchwale Nr 959/2007 Prezydium PKA z dnia 13 grudnia 2007 r. Termin kolejnej wizytacji został wyznaczony na rok akademicki 2013/2014. Szczegółowe informacje zawiera **Załącznik nr 3**.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Wizytację członkowie Zespołu poprzedzili zapoznaniem się z Raportem Samooceny, ustaleniem podziału kompetencji w trakcie wizytacji. W toku wizytacji Zespół spotkał się z władzami Uczelni i Wydziału prowadzącego oceniany kierunek, analizował niezbędne dokumenty zgromadzone wcześniej na potrzeby wizytacji przez władze Uczelni, przeprowadził hospitację i spotkania ze studentami oraz spotkanie z pracownikami realizującymi zajęcia na ocenianym kierunku, przeanalizował i ocenił wylosowane prace dyplomowe, dokonał przeglądu infrastruktury dydaktycznej.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

I. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę¹.

1. Koncepcja kształcenia nawiązuje do misji Uczelni oraz odpowiada celom określonym w strategii jednostki,

- *Ocena powiązania założonej koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku z misją Uczelni oraz ze strategią jednostki.*

Koncepcja kształcenia została opracowana w oparciu o Misję Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie oraz strategię rozwoju Wydziału. Uczelnia pragnie pełnić funkcję intelektualnego ośrodka refleksji nad ewoluującą rzeczywistością kulturową. Wydział Wokalno – Aktorski poprzez swoją działalność dydaktyczną, artystyczną i naukową realizuje cele zawarte w Misji macierzystej uczelni, a w szczególności dbałość o zachowanie dziedzictwa historycznego, wychowanie w poczuciu odpowiedzialności i duchu patriotyzmu, kształtowanie wymiaru wspólnotowego społeczności akademickiej oraz poszerzanie zakresu edukacji, działalności artystycznej i badań naukowych. Opracowana koncepcja obejmuje szerokie spektrum dziedzin i zagadnień niezbędnych zarówno do poznania zrozumienia i opisu całego bogactwa świata muzycznego od strony teoretycznej, jak i do realizacji praktycznej wszelkich przedsięwzięć twórczych.

Nakreślenie Misji i strategii Wydziału stanowi punkt odniesienia podczas tworzenia programów kształcenia opartych na przewidywalnych efektach, dzięki którym absolwenci wyposażeni w niezbędną wiedzę merytoryczną będą stanowili wysoko wykwalifikowaną kadrę, która po zakończeniu procesu dydaktycznego znajdzie zatrudnienie w instytucjach kultury i placówkach edukacyjnych.

Koncepcja kształcenia i strategia rozwoju prowadzonego na Wydziale Wokalno – Aktorskim kierunku, oparte są na metodzie SWOT (siła – słabości, szanse – zagrożenia). Określenie mocnych i słabych stron kształcenia, przy równoczesnej analizie szans i zagrożeń pozwala ukierunkować proces dydaktyczny na zaspokojenie zapotrzebowania rynku pracy, przy jednoczesnym wyposażeniu studentów w wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne, pozwalające osiągnąć założone efekty kształcenia, które znajdują odzwierciedlenie w pracy zawodowej wokalisty, ale także w pełni ukierunkowanego intelektualnie i duchowo humanisty.

Powyższa koncepcja kształcenia obejmuje szerokie spektrum zagadnień niezbędnych zarówno do poznania i zrozumienia całego bogactwa świata muzycznego od strony teoretycznej, i praktycznej, koniecznych do wszechstronnego wykształcenia współczesnego artysty śpiewaka.

- *Ocena stopnia różnorodności i innowacyjności oferty kształcenia oraz możliwości jej elastycznego kształtowania*

W przyjętej na posiedzeniach Rady Wydziału w dniach 14 czerwca 2012 r. i 19 czerwca 2013 r. koncepcji kształcenia zatwierdzone zostały nowe specjalności: „śpiew solowy i aktorstwo”

oraz specjalizacje na poziomie studiów II stopnia. Realizowane są cele strategiczne w zakresie poszerzenia wymiaru edukacji na obu poziomach studiów. Wdrożona w/w uchwałami Rady Wydziału koncepcja kształcenia stwarza ponadto perspektywy rozwoju dla kształtowania nowych specjalizacji w przyszłości w ścisłej współpracy z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi. Rada Wydziału zaakceptowała także na posiedzeniu w dniu 15 marca 2013 r. koncepcję kształcenia w języku angielskim na kierunku wokalistyka, na poziomie studiów II stopnia. Uchwałą Rady Wydziału z dnia 7 i 24 kwietnia 2014 r. zintensyfikowano działania w kierunku znacznego rozszerzenia oferty edukacyjnej na poziomie studiów doktoranckich. W zakresie działalności koncertowej strategia rozwoju Wydziału obejmuje aktywną politykę stałej współpracy z interesariuszami zewnętrznymi. W zakresie aktywności na polu badań naukowych strategia rozwoju obejmuje zintensyfikowanie aktywności w realizacji już nakreślonych badań naukowych zdefiniowanych przez Katedrę Wokalistyki oraz Katedrę Audiologii i Foniatrii, a także zdefiniowanie i wdrożenie nowych projektów badawczych w tym projektów nowo-powstałego Zakładu Aktorstwa. W swoich badaniach naukowych istotną rolę powinni pełnić także studenci i absolwenci Wydziału.

2. wewnętrznymi i zewnętrznymi interesariuszami uczestniczą w procesie określania koncepcji kształcenia na danym kierunku studiów, w tym jego profilu, celów, efektów oraz perspektyw rozwoju.

- **Ocena udziału zewnętrznych i wewnętrznych interesariuszy w procesie ustalania koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku, poziomie i profilu studiów, w tym określenia celów i efektów kształcenia oraz perspektyw rozwoju**

W zakresie działalności artystyczno-pedagogicznej, strategia rozwoju Wydziału obejmuje aktywną politykę poszerzania stałej współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi dzięki instytucjonalnemu wsparciu Władz Uczelni.

Interesariusze wewnętrznymi:

1. Pedagodzy, którzy poprzez zawodową aktywność poza uczelnią dzielą się doświadczeniem w zakresie organizacji i metod pracy. Związani z instytucjami kultury mają rozeznanie w potrzebach środowiska muzycznego, a co za tym idzie, biorą aktywny udział w modyfikacjach koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku, trafniejszym określaniu celów i efektów oraz perspektyw rozwoju.

2. Przedstawiciele studentów wchodzi w skład komisji ds. jakości kształcenia, a także uczestniczą w posiedzeniach Senatu oraz Rady Wydziału. Na jednym z posiedzeń Senatu studenci zwrócili uwagę, iż każde zmiany w programach studiów powinny być opiniowane przez Samorząd Studencki, wyrażając tym samym gotowość do współpracy z Władzami Uczelni w procesie wprowadzania zmian. Na podstawie przedstawionej dokumentacji należy stwierdzić, że programy studiów były przedmiotem konsultacji z Samorządem Studentów.

Interesariusze zewnętrznymi:

Interesariusze zewnętrznymi to przede wszystkim instytucje kultury, które mają największy wpływ na proces ustalania koncepcji kształcenia: Teatr Wielki – Opera Narodowa w Warszawie,

Warszawska Opera Kameralna, Filharmonia w Warszawie, Filharmonia Traugutta, Opera i Filharmonia Podlaska, Teatr Roma w Warszawie, Warszawskie Towarzystwo Muzyczne, Filharmonia Gorzowska, Filharmonia Świętokrzyska i inne.

System wzajemnego oddziaływania interesariuszy kierunku sprawdza się od lat. Rozwija się on w różnych aspektach, w zależności od aktualnych zmian programowych, standardów obowiązujących w czołowych instytucjach zatrudniających absolwentów oraz poprzez wymianę doświadczeń z absolwentami.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego w pełni
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Koncepcja kształcenia ściśle nawiązuje do misji Uczelni oraz w pełni odpowiada celom określonym w strategii jednostki;
- 2) wewnątrzni i zewnątrzni interesariusze bardzo aktywnie uczestniczą w procesie określania koncepcji kształcenia na kierunku wokalistyka, w tym jego profilu, celów, efektów oraz perspektyw rozwoju.

II. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

1). Zakładane przez jednostkę efekty kształcenia odnoszące się do danego programu studiów, stopnia i profilu, kształcenia są zgodne z wymogami KRK oraz koncepcją rozwoju kierunku; zakładane efekty kształcenia na kierunkach o profilu praktycznym uwzględniają oczekiwania rynku pracy lub wymagania organizacji zawodowych, umożliwiające uzyskanie uprawnień do wykonywania zawodu, a na kierunkach o profilu ogólnoakademickim wymagania formułowane dla danego obszaru nauki, z której kierunek się wywodzi; opis efektów jest publikowany.

Na wizytowanym kierunku wokalistyka prowadzone są studia I i II stopnia. Programy realizowane na ostatnich latach studiów uwzględniają standardy kształcenia zawarte w Rozporządzeniu MNiSW w sprawie standardów dla poszczególnych kierunków i poziomów kształcenia z 12 lipca 2007 r. (Dz. U. Nr 164, poz. 1166) i zatwierdzonych uprzednio planów studiów. Rozporządzenie wyznacza grupę treści podstawowych kierunkowych i efekty kształcenia, a także wymaganą liczbę godzin zajęć i przypisanych im punktom ECTS. Powyższe ustalenia są zgodne z sylwetką absolwenta kierunku wokalistyka, założoną w ww. standardach kształcenia.

Na posiedzeniu Rady Wydziału Wokalno-Aktorskiego w dniu 14 września 2012 r. przyjęto nowe plany studiów i tabele opisów efektów kształcenia dostosowane do wymogów KRK. Uchwałą Rady Wydziału z dnia 19 czerwca 2013 r. zatwierdzono poprawki i zmieniono nazwy modułów na: moduł operowy, moduł kameralistyka oraz moduł muzyka dawna.

Rada Wydziału na posiedzeniu w dniu 25 września 2013 r. zatwierdziła następujące programy kształcenia:

- nowy plan studiów II stopnia uwzględniający KRK;
- korekta wygasającego planu studiów II stopnia uwzględniająca KRK;
- aktualne plany 4-letnich studiów I stopnia z korektą;
- aktualne plany 3-letnich studiów I stopnia stacjonarnych z korektą;

- aktualne plany 3-letnich studiów I stopnia niestacjonarnych z korektą;

Założone kierunkowe i specjalnościowe oraz przedmiotowe efekty kształcenia dla ocenianego kierunku, poziomu kwalifikacji i profilu kształcenia są zdaniem Zespołu Oceniającego zgodne z Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, a także z koncepcją rozwoju kierunku zawartą w strategii jednostki. Wszystkie trzy typy efektów kształcenia (kierunkowe, modułowe i przedmiotowe) tworzą spójną całość. Poprzez realizację założonych celów, szczegółowych efektów kształcenia, a także praktyk zawodowych prowadzonych na wizytowanym kierunku można uznać, że osiągnięcie zarówno ogólnych jak i specyficznych efektów kształcenia jest w pełni możliwe.

Zakładane cele i efekty kształcenia dla ocenianego kierunku sformułowane zostały zgodnie z wymaganiami obszaru nauki (sztuki), z której kierunku się wywodzi. Oceniany kierunek studiów Wokalistyka umiejscowiony został w dziedzinie sztuki muzyczne, dyscyplina artystyczna wokalistyka, a efektem kształcenia na tym kierunku jest wypromowanie wokalisty – solisty i kameralisty, czynnego w tym zawodzie artysty posiadającego bardzo szerokie, wielokierunkowe przygotowanie.

Opis efektów kształcenia jest publikowany na stronie internetowej Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie.

2). efekty kształcenia danego programu zostały sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne,

Zdaniem Zespołu Oceniającego efekty kształcenia ocenianej jednostki sformułowane są w sposób zrozumiały, korespondują ze specyfiką studiów i są sprawdzalne.

Również zdaniem studentów efekty kształcenia są w sposób zrozumiały przedstawiane przez prowadzących zajęcia.

3). Jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, umożliwiający weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągania efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia; system ten jest powszechnie dostępny.

Jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, pozwalający na stworzenie jednolitego systemu weryfikacji.

System weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na różnych jego etapach opisany jest w Uchwale Senatu Uniwersytetu nr 4/2012 z dnia 28 lutego 2012 r. w sprawie wytycznych dotyczących projektowania planów studiów i programów kształcenia oraz w „Regulaminie studiów” w §§ 23-32, natomiast w §§ 37 – 46 ustalony jest proces dyplomowania.

Regulamin studiów UMFC zawiera oprócz przepisów ogólnych między innymi informacje dotyczące organizacji studiów, prawa i obowiązki studenta w tym indywidualną organizację studiów oraz zasady i tryb zaliczeń. Formy zaliczeń określa plan studiów, które są w pełni dostosowane do treści programowych każdego przedmiotu i skutecznie weryfikują uzyskiwane efekty kształcenia na poszczególnych jego etapach. Forma i zakres programowy uzyskania zaliczenia przedmiotu określony jest przez pedagoga na pierwszych zajęciach. W ocenie studentów prowadzący zajęcia w precyzyjny i zrozumiały sposób formują kryteria

zaliczenia oraz wymagania dotyczące sprawdzania osiągniętych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Postępy w osiąganiu przez studentów zakładanych efektów kształcenia są również na bieżąco monitorowane przez pedagogów w trakcie prowadzonych zajęć.

Egzaminy w większości odbywają się w obecności pedagoga oraz kilku członków komisji, co sprzyja w uzyskaniu przez studenta bardziej obiektywnej oceny.

System weryfikacji efektów kształcenia dokonuje się także, ze względu na specyfikę kierunku, poprzez realizację i ocenę kolejnych projektów artystycznych.

Zasady te, zdaniem Zespołu Oceniającego, w pełni odpowiadają specyfice studiów i pozwalają na ostateczną weryfikację wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych wymaganych od studenta.

Egzamin licencjacki

Przebieg egzaminu licencjackiego ustala właściwa Rada Wydziału. Egzamin licencjacki obejmuje:

a) specjalność: śpiew solowy i aktorstwo

- partia lub rola sceniczna
- recital
- pisemna praca dyplomowa
- kolokwium

b) specjalność: śpiew solowy

- recital
- pisemna praca dyplomowa
- kolokwium

Natomiast egzamin dyplomowy magisterski obejmuje:

a) specjalność: śpiew solowy

specjalizacja operowa

- partia sceniczna (operowa, operetkowa lub musicalowa) lub recital
- recital
- pisemna praca magisterska
- kolokwium

specjalizacja kameralistyka

- koncert kameralny lub recital
- recital
- pisemna praca magisterska
- kolokwium

specjalizacja muzyka dawna

- partia sceniczna lub oratoryjno-kantatowa lub recital
- recital
- pisemna praca magisterska
- kolokwium

b) specjalność: śpiew solowy z poszerzeniem o przedmioty z zakresu multimediiów.

W przypadku rozszerzenia programu studiów o przedmioty zakresu multimedialnych, niezależnie od wybranej specjalizacji dodatkowym elementem egzaminu magisterskiego jest:
- praca multimedialna (indywidualna lub zespołowa).

Oglądowi poddano losowo wybrane karty okresowych osiągnięć studenta oraz protokoły zaliczenia przedmiotu. Dokumenty te są sporządzane zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2011 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 201, poz. 1188).

Podobnie w wybranych losowo teczках absolwentów znajdują się wymagane dokumenty związane ze złożeniem egzaminu dyplomowego (protokoły egzaminu dyplomowego i recenzje prac dyplomowych).

- Analiza skali i przyczyn odsiewu

Odsiew studentów można określić jako przypadki jednostkowe. Do najczęstszych powodów skreślenia z listy studentów wynikających z regulaminu studiów jest: niepodjęcie studiów w wyznaczonym terminie, brak zaliczenia semestru, rezygnacja ze studiów, nieprzystąpienie do egzaminu dyplomowego/magisterskiego

4). jednostka monitoruje kariery absolwentów na rynku pracy, a uzyskane wyniki wykorzystuje w celu doskonalenia jakości procesu kształcenia.

W wizytowanej Uczelni nie prowadzi się monitoringu losów zawodowych absolwentów, który to obowiązek wynika z przepisów Ustawy prawo o szkolnictwie wyższym.. Fakt ten Zespół Oceniający stwierdził na podstawie dokumentacji przedstawionej przez Uczelnię oraz po rozmowie z osobami odpowiedzialnymi za działalność Biura Karier. Mimo funkcjonowania Biura Karier, jako osobnej jednostki administracyjnej Uczelni od dnia 1 lipca 2009 roku, nie wdrożono kompletnego systemu monitorowania losów zawodowych absolwentów. Wskazana wyżej sytuacja wynika z udziału Uczelni w tworzonym przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego systemie monitoringu (ankiety online) dla absolwentów Uczelni artystycznych, którego powstawanie doznaje wyraźnych opóźnień z niekorzyścią dla zaangażowanych Uczelni. Niemniej zaznaczyć należy, iż badana jednostka poczyniła pewne kroki przygotowawcze, które miały zapewnić sprzyjające podłoże do prowadzenia monitoringu w oparciu o opracowaną centralnie ankietę tj. stworzyła bazę mailowa studentów/absolwentów, opracowała formularz danych osobowych studenta/absolwenta, prowadziła konsultacje opracowywanego systemu przez wskazane wyżej Ministerstwo, a obecnie intensywnie kompletuje zgody studentów na udział w badaniach.

Należy ponadto stwierdzić, że losy absolwentów są monitorowane w sposób nieformalny na bieżąco, poprzez stały kontakt zarówno w pracy zawodowej jak i artystycznej z kadrą pedagogiczną. Taka forma zdobywania wiedzy, a w konsekwencji wprowadzanie różnych zmian w procesie kształcenia jest stosowana od lat i przynosi konkretne korzyści.

- W przypadku, gdy przeprowadzana jest kolejna ocena jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy ocenić dokonane zmiany, odnieść się do stopnia realizacji zaleceń, jeśli poprzednio były sformułowane, lub efektów działań naprawczych, a także ocenić proces rozwoju kierunku.

Zespół Oceniający wizytujący jednostkę w roku 2007, nie sformułował żadnych zaleceń.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac dyplomowych

Prace pisemne zarówno licencjackie jak i magisterskie prezentują bardzo wysoki poziom merytoryczny i dużą umiejętność zapisania posiadanej wiedzy. Duża zasługa w tym promotorów tych prac, którzy z zaangażowaniem dążyli do osiągnięcia pewnego stylu i ich wartości. Prace są związane z kierunkiem studiów. Brak zastrzeżeń dotyczących przypisów, bibliografii, czy cytatów. Recenzje prac dyplomowych oddają treści w nich zawarte, a tych prac (z wyjątkiem jednej) w pełni pokrywa się z oceną eksperta.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego w pełni Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Zakładane efekty kształcenia są zgodne z wymogami KRK oraz koncepcją rozwoju kierunku, wymagania sformułowane są dla obszaru sztuki, opis efektów kształcenia jest publikowany m.in. na stronie internetowej Uczelni;
- 2) efekty kształcenia danego programu zostały sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne;
- 3) jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, umożliwiający weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągania efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i system ten jest dostępny;
- 4) Uczelnia nie prowadzi badania losów zawodowych absolwentów, związane jest to z oczekiwaniem na stworzenie przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego ujednoliconego systemu ankietowego. Należy jednak zauważyć że od wielu lat działa na Wydziale nieformalny monitoring, będący wynikiem stałych kontaktów absolwentów z kadrą pedagogiczną, którego wynikiem są liczne zmiany w procesie kształcenia na wizytowanym kierunku studiów.

III. Program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- 1) Realizowany program kształcenia umożliwia studentom osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta

Realizowany program studiów w pełni umożliwi osiągnięcie każdego z określonych celów oraz ogólnych i szczegółowych efektów kształcenia, a także uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta. Program studiów jest wielokierunkowy, pozwalający na przyswojenie bogatej wiedzy związanej z realizacją wyuczonego zawodu. Poszczególne formy prowadzenia zajęć, ich różnorodność, indywidualne sposoby przekazywania wiedzy oraz stosowanie niejednokrotnie bardzo praktycznego podejścia do kształcenia owocuje możliwością poznania wielu aspektów studiowanej dyscypliny.

Obowiązujący na ocenianym kierunku program kształcenia pozwala na nabycie zarówno wiedzy, umiejętności jak i kompetencji społecznych. i gwarantuje osiągnięcie efektów kształcenia w zakresie wymienionej triady.

Na Wydziale Wokalno-Aktorskim Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie prowadzone są studia licencjackie stacjonarne 4-letnie, studia licencjackie niestacjonarne 3-letnie, studia magisterskie stacjonarne 2-letnie z modułami specjalizacji (operowa, kameralna, muzyka dawna), a także studia magisterskie niestacjonarne 2-letnie z modułami specjalizacji (operowa, kameralna, muzyka dawna). Od roku akademickiego 2012/2013 wprowadzono nowe plany studiów dla 4-letnich studiów licencjackich i 2-letnich studiów magisterskich.

Na studiach magisterskich założenie programowe obejmuje indywidualne kształtowanie programu przez studenta. Oprócz przedmiotów ogólnych i kierunkowych studenci mają do wyboru trzy moduły specjalistyczne – operowy, kameralistykę lub muzykę dawną.

Pozostała część programu kształcenia to przedmioty fakultatywne wybierane przez studenta.

Zarówno odpowiedni wymiar godzin jak i szeroki wachlarz przedmiotów kierunkowych i specjalistycznych pozwalają maksymalnie wykorzystać wszystkie zajęcia. Obowiązujące na wydziale siatki godzin zostały skomponowane logicznie i przemyślanie. Ich kształt pozwala w toku studiów osiągnąć studentowi zakładane cele kształcenia we wszystkich wymaganych obszarach. Zakładają one stałe poszerzanie wiedzy oraz zdobywanie doświadczeń zawodowych.

Z analizy planów studiów zarówno I jak i II stopnia, opisu efektów kształcenia, opisu kadry dydaktycznej wynika, że zakładane efekty kształcenia określone dla każdego przedmiotu i modułu mogą być osiągnięte.

System ECTS na kierunku wokalistyka zbudowano na zasadach Europejskiego Systemu Transferu i Akumulacji Punktów Stworzona przez ECTS możliwość fakultatywnego wybierania określonych przedmiotów dostosowana jest w pełni do wymagań Krajowych Ram Kwalifikacji w tym zakresie. Przyporządkowanie punktacji do poszczególnych przedmiotów dostosowane jest do Krajowych Ram Kwalifikacji i Ustawy o Szkolnictwie Wyższym z 2011 r. Uwzględnia ona konieczny wkład pracy niezbędny do realizacji zakładanych efektów kształcenia i treści programowych zawartych w sylabusach. 30% łącznej punktacji student realizuje poprzez przedmioty wybieralne.

Sekwencje przedmiotów i modułów są logiczne i ułożone prawidłowo. Specjalizacja na studiach II stopnia pozwala na tworzenie indywidualnych programów studiów dla każdego studenta. Poprzez korzystanie z przedmiotów modułowych i wybranych fakultetów student sam tworzy swój własny, indywidualny program studiów.

Metody, środki i materiały dydaktyczne stosowane w nauczaniu studentów są indywidualnie określone i wynikają ze specyfiki nauczanych przedmiotów. Znaczna część zajęć dydaktycznych opiera się na indywidualnej pracy studentów. Program kształcenia na kierunku wokalistyka oparty jest na zasadzie mistrz-uczeń, dlatego też przedmioty kształcące określone umiejętności muzyczne nauczane są indywidualnie bądź w małych dwu-, trzyosobowych grupach. Stosowanie tych wszystkich form zajęć dydaktycznych i metod kształcenia przy prawidłowo założonym czasie oraz właściwym doborze treści kształcenia w badanej jednostce, gwarantuje zdaniem Zespołu Oceniającego osiągnięcie efektów kształcenia określonych dla każdego przedmiotu/modułu, danego poziomu kwalifikacji, oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta.

Regulamin studiów przewiduje dwie formy indywidualizacji procesu kształcenia. Indywidualny tok studiów dotyczy trybu realizacji ogólnego planu studiów, przyznawany jest na wniosek studenta, za zgodą dziekana, po zaopiniowaniu kierownika katedry oraz w porozumieniu z pedagogiem przedmiotu głównego. Dopuszczalne jest również studiowanie według indywidualnego programu kształcenia, który zakłada możliwość indywidualnego doboru przedmiotów. Taka forma indywidualizacji przyznawana jest na wniosek studenta przez Radę Wydziału, mogą ubiegać się o nią studenci wybitnie uzdolnieni, niepełnosprawni, a także osoby zamierzające rozszerzyć program studiów o wymiar wykształcenia multimedialnego według oferty edukacyjnej proponowanej w Uczelni. Na podstawie analizy protokołów Rady Wydziału można odnotować sytuacje, gdy studentom przyznana została indywidualizacja procesu kształcenia.

Zasady i wymagania dla indywidualnego toku studiów zawiera Rozdział V Regulaminu.

Organizacja procesu kształcenia realizowanego w ramach poszczególnych form kształcenia przewidzianych dla kierunku, poziomu oraz profili studiów jest prawidłowa i daje szansę pełnej realizacji zakładanych celów i efektów kształcenia. Harmonogram zajęć (zajęcia indywidualne ustalane są z pedagogiem prowadzącym) i ich dobór pozwala studentowi korzystać z możliwości edukacyjnych, których poziom wyznacza przede wszystkim wszechstronna i zróżnicowana kadra wykładowców. Czas trwania oraz dobór treści kształcenia są prawidłowe.

Na Wydziale Wokalno –Aktorskim studenci odbywają praktyki sceniczno-estradowe, biorąc udział w realizacjach projektów artystycznych w ramach działalności koncertowej uczelni, a także realizując projekty artystyczne we współpracy z instytucjami zewnętrznymi, które są partnerami wydziału i stanowią grono głównych interesariuszy realizowanego kierunku kształcenia.

Realizacja praktyk studenckich odbywa się w dowolnym momencie całego cyklu studiów. Praktyki dzielą się na praktyki związane z działaniami scenicznych oraz praktyki dydaktyczne (studium pedagogiczne). Poprzez zaangażowanie studentów w projekty artystyczne uczelni oraz te organizowane przez zewnętrzne instytucje student może doświadczyć różnorodnych sposobów pracy oraz przygotować się do poziomu wymagań przyszłych pracodawców.

2. Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne tworzą spójną całość.

UMFC dysponuje wysoko wykwalifikowaną kadrą. Zajęcia prowadzone są na wysokim poziomie merytorycznym. Studenci odbywają zajęcia w małych grupach. Program studiów ułożony jest logicznie i fachowo, uwzględnia wszystkie elementy kształcenia. Poprzez opis efektów kształcenia, student ma wytyczony jasny, klarowny model swego kształcenia. Z kolei możliwości sprawdzenia tych efektów, metod nauczania i programów studiów w realizacjach scenicznych ma ogromne znaczenie dla procesu dydaktycznego wdrożonego na UMFC.

Obiektywność oceny postępów studentów zapewniona jest poprzez stosowanie zasady komisyjnych egzaminów z przedmiotów głównych. Skutecznym narzędziem weryfikacji poziomu kształcenia jest też uczestnictwo studentów w koncertach, spektaklach, seminariach, konkursach krajowych i międzynarodowych. W związku z powyższym, zdaniem Zespołu

Oceniającego zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy oraz metody dydaktyczne w badanej jednostce tworzą spójną całość

- w przypadku, gdy przeprowadzana jest kolejna ocena jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy ocenić dokonane zmiany i ich efekty, odnieść się do stopnia realizacji sformułowanych poprzednio zaleceń, lub efektów działań naprawczych, a także ocenić proces zmian programu studiów w aspekcie rozwoju kierunku

Zespół Oceniający wizytujący jednostkę w roku 2007, nie sformułował żadnych zaleceń

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego w pełni Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1. Założony program kształcenia zgodny jest z Krajowymi Ramami Kwalifikacji, a przyjęte standardy kształcenia pozwalają na osiągnięcie wszystkich celów i efektów kształcenia;

2. zakładane efekty kształcenia, programy studiów, treści kształcenia, forma zajęć i metody dydaktyczne tworzą spójną całość.

IV. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

1). Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji umożliwiają osiągnięcie założonych celów kształcenia i efektów realizacji danego programu,

Na ocenianym kierunku zatrudnionych jest 46 pracowników naukowo – dydaktycznych oraz dydaktycznych: 13 profesorów, 6 doktorów habilitowanych, 10 doktorów, 17 magistrów, reprezentujących dziedziny:

sztuk muzycznych – 11 profesorów, 5 doktorów habilitowanych, 8 doktorów, 17 magistrów;

sztuk teatralnych - 1 profesor,

nauk medycznych - 1 profesor, 1 doktor habilitowany , 2 doktorów

Ponadto z wizytowaną jednostką współpracuje 53 nauczycielami akademickimi reprezentującymi takie dyscypliny jak np. wokalistyka, instrumentalistyka, taniec, teoria muzyki, sztuki teatralne nauki medyczne , nauki humanistyczne,

Taka liczba pracowników naukowo – dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji umożliwiają osiągnięcie założonych celów i efektów realizacji programu nauczania na kierunku wokalistyka.

(Załącznik nr 5 - Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe. Cz. I. Nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe. Cz. II. Pozostali nauczyciele akademicy);

2). Analiza minimum kadrowego przeprowadzona została w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków, prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r., poz. 131). W teczkach osobowych nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe kierunku znajdują się dokumenty potwierdzające posiadanie deklarowanych tytułów i stopni naukowych w zakresie obszaru sztuki w dziedzinie sztuk muzycznych. Umowy o pracę zawierają wymagane prawem elementy.

W dniu akredytacji władze Wydziału do minimum kadrowego zgłosiły **12 nauczycieli akademickich: 5 nauczycieli z tytułem profesora sztuk muzycznych, 2 nauczycieli ze stopniem doktora habilitowanego sztuki muzycznej, 1 nauczyciela posiadającego kwalifikacje II stopnia sztuki muzycznej oraz 4 nauczycieli ze stopniem doktora sztuki muzycznej**, którzy spełniają warunki określone w §14 ust.3 i § 15 ust. 3 tj.: „Minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na kierunku studiów w obszarze sztuki stanowi co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej trzech nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, dla studiów drugiego stopnia - co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej czterech nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora”. Spełnione są także wymagania określone w § 13 ust. 2, tj.: „Do minimum kadrowego, o którym mowa w § 15, są wliczani nauczyciele akademicy zatrudnieni w uczelni na podstawie mianowania albo umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku semestru studiów, dla których uczelnia ta stanowi podstawowe miejsce pracy”, a także § 13 ust.. 3, tj.: „Nauczyciel akademicki może być wliczony do minimum kadrowego w danym roku akademickim, jeżeli osobiście prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku samodzielnych nauczycieli akademickich i co najmniej 60 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora lub tytuł zawodowy magistra”.

Wszystkie osoby wskazane do minimum kadrowego złożyły na rok akademiki 2013/2014 oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego ocenianego kierunku studiów. Oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego pozwalają na stwierdzenie, iż wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w art. 112 a ustawy z dn. 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r., poz. 572 z późn. zm.). Zaliczone do minimum kadrowego osoby spełniają wymagania zarówno merytoryczne jak i formalne, a ponadto posiadają znaczące osiągnięcia oraz dorobek artystyczny. Tym samym warunki, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia zawarte w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków, prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r., poz. 131) zostały spełnione.

Na przestrzeni analizowanych lat (2006-2014) minimum kadrowe zwiększyło się o nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł profesora sztuk muzycznych, 2 nauczycieli ze stopniem doktora habilitowanego sztuki muzycznej, 1 nauczyciela posiadającego kw. II stopnia oraz 4 nauczycieli ze stopnie doktora sztuki muzycznej. Ogólna liczba osób stanowiących minimum kadrowe ocenianego kierunku studiów od 2006 r. wzrosła o 7 nauczycieli akademickich. Wydział Wokalno-Aktorski posiada obecnie grono wysoko wykwalifikowanych pedagogów, które zapewnia minimum kadrowe.

Władze Wydziału stale dążą do pozyskiwania młodej kadry i systematycznie wspierają działania mające na celu podnoszenie kwalifikacji pracowników naukowo-dydaktycznych. W celu osiągnięcia najwyższego poziomu jakości kształcenia polityka kadrowa i system wspierający rozwój kadry naukowo-dydaktycznej został integralnie powiązany z zadaniami merytorycznymi i dydaktycznymi określonymi do realizacji na Wydziale. W wyniku prowadzonej polityki kadrowej w latach (2009-2013) przeprowadzono szereg doktorskich (12) i habilitacyjnych (3) przewodów kwalifikacyjnych oraz 7 postępowań w sprawie nadania tytułu profesora sztuk muzycznych. Na podstawie powyższych danych należy stwierdzić, że skład minimum kadrowego jest stabilny.

Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów kierunku spełnia wymagania określone w § 17 ust. 1 pkt.1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków, prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r., poz. 131) i **wynosi 1:7,7 przy wymaganym 1:25**. (liczba studentów 92, liczba nauczycieli akademickich – 12)

- dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry, zwłaszcza tworzącej minimum kadrowe, są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia; na kierunkach o profilu praktycznym w procesie kształcenia uczestniczą nauczyciele z doświadczeniem praktycznym, związanym z danym kierunkiem studiów,

W skład minimum kadrowego wchodzi reprezentanci obszaru sztuki, odpowiadającego obszarowi kształcenia, do którego przyporządkowano oceniany kierunek studiów oraz obejmuje ono reprezentantów, do których odnoszą się efekty kształcenia (dziedzina sztuk muzycznych i teatralnych).

- ocena prawidłowości obsady zajęć dydaktycznych z poszczególnych przedmiotów: ocena zgodności obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych reprezentowanych przez poszczególnych nauczycieli akademickich (w przypadku profilu praktycznego - ich doświadczenia zawodowego), ze szczegółowymi efektami kształcenia dla poszczególnych przedmiotów/modułów. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość: ocena przygotowania nauczycieli akademickich do realizacji zajęć dydaktycznych w tej formie;

Obsada zajęć dydaktycznych z poszczególnych przedmiotów jest w pełni zgodna z obszarami wiedzy, dziedzin sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych reprezentowanych przez poszczególnych nauczycieli akademickich.

Załącznik nr 6 - Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena;

Hospitowane w trakcie wizytacji zajęcia były bardzo interesujące, odbywały się zgodnie z planem zajęć i prowadzone były w sposób merytoryczny i z dużym zaangażowaniem. Wszyscy nauczyciele wykazali ogromną wiedzę w zakresie prowadzonego przedmiotu jak również bardzo bogate doświadczenie artystyczne, pozwalające celnie, korygować błędy i uchybienia studenta.

3). W celu osiągnięcia najwyższego poziomu jakości kształcenia polityka kadrowa i system wspierający rozwój kadry naukowo-dydaktycznej został integralnie powiązany z zadaniami merytorycznymi i dydaktycznymi określonymi do realizacji na wydziale. Podstawowym

założeniem ww. polityki kadrowej jest zatrudnianie pedagogów spełniających założone przez Radę Wydziału kryteria. Kryteria doboru kadry mają na celu stale motywowanie wykładowców do podnoszenia kwalifikacji, doształcania i urozmaicania programów dydaktycznych.

W celu zapewnienia najwyższych standardów kształcenia realizowane są następujące działania:

- konkursy na stanowiska, w wyniku których zatrudniane są osoby o najwyższych kwalifikacjach i osiągnięciach,
- zatrudnianie na okres zamknięty, w trakcie którego oceniane są rezultaty pracy dydaktycznej, a także bieżące osiągnięcia osoby pracującej w tym okresie,
- coroczne ankiety wypełniane przez pracowników, w których przedstawiają oni bieżące osiągnięcia artystyczne, naukowe, organizacyjne i inne. Ankiety opiniowane są przez kierownika katedry, dziekana oraz docelowo przez rektora uczelni.
- anonimowe ankiety studentów, którzy oceniają m.in. jakość merytoryczną zajęć, sposób prowadzenia zajęć oraz inne elementy, takie jak stosunki interpersonalne, przejrzystość kryteriów zaliczeń i egzaminów, obiektywność ocen podczas egzaminów itp. Ankiety te służą również jako podstawa oceny wykładowców.

Przedstawione kryteria przynoszą wymierne skutki, przekładając się na efekty kształcenia, czego obrazem jest intensywny proces samokształcenia realizowany przez pedagogów. Ma on odbicie w obronach doktoratów i habilitacji oraz stale zwiększającej się liczbie chętnych do studiowania na Wydziale Wokalno-Aktorskim UMFC.

- systemu wspierania rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej, w tym poprzez zapewnienie warunków do rozwoju naukowego i umiejętności dydaktycznych (urlopy naukowe, stypendia, staże, wymianę z uczelniami i jednostkami naukowo-badawczymi w kraju i za granicą), oraz ocena jego efektywności;

Uczelnia w szerokim zakresie wspiera rozwój kadry naukowo-artystycznej m.in. poprzez urlopy naukowe, wymianę między uczelniami i instytucjami artystycznymi w kraju i za granicą. Dowodem prawidłowo prowadzonej polityki kadrowej i zapewnienia warunków do rozwoju naukowego jest przytoczona powyżej liczba przewodów doktorskich, habilitacyjnych jak również postępowań o nadanie tytułu profesora sztuki muzycznej.

Spotkanie Zespołu Oceniającego z Pedagogami

- Dopatrzyliśmy się w KRK instrumentu, który systematyzuje naszą pracę. My jako pedagodzy uczymy się, aby przekazywana wiedza ujęta została w konkretne ramy, sformułowana, skodyfikowana na rzecz efektów kształcenia. Samej pracy biurokratycznej zbyt wiele, ale jednocześnie to proces porządkujący, systematyzujący.

- Grupa przedmiotów teoretycznych stawia wysokie wymagania, przygotowuje interdyscyplinarność. Sylabus jest jedynie punktem wyjścia, należy jednak treści programowe w miarę możliwości poszerzać.

- ze względu specyfikę edukacji w obszarze sztuki istnieje konieczność prowadzenia zajęć pod kątem indywidualnych potrzeb studentów.

- *KRK odczuwamy jako zobowiązanie. Właściwe sformułowanie programu, z którego należy się rozliczyć. Jak zatem należy postąpić, aby indywidualny charakter zajęć pogodzić ze sztywnymi wymogami.*

- *treści programowe powinny być uśrednione, należy je jednak dostosowywać do konkretnego studenta, zatem odstępstwa są nieuniknione. Ostateczne efekty są także nieprzewidywalne. Zbyt precyzyjne określenie treści programowych ostatecznie ogranicza. Każda lekcja jest inna, nie da się jej wcześniej do końca sprecyzować. Sztuka musi mieć wyższość nad „matematyką”.*

- w przypadku kolejnej oceny jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy ocenić zmiany, ich wpływ na osiągane efekty i jakość kształcenia, odnieść się do stopnia realizacji zaleceń sformułowanych poprzednio lub efektów działań naprawczych

Zespół Oceniający wizytujący jednostkę w roku 2007, nie sformułował żadnych zaleceń

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego w pełni Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Liczba i jakość kadry dydaktycznej w pełni gwarantuje możliwość realizacji celów edukacyjnych na ocenianym kierunku;

2) dorobek artystyczny i naukowy oraz kwalifikacje dydaktyczne kadry są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia, wymagania dotyczące minimum kadrowego są w pełni spełnione, hospitowane zajęcia poprowadzone były w sposób nie budzący żadnych zastrzeżeń;

3) polityka kadrowa jest spójna z założeniami rozwoju ocenianego kierunku.

V. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Uczelnia zapewnia bazę materialną, niezbędną do osiągnięcia końcowych efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także uwzględniająca potrzeby osób niepełnosprawnych.

- ocena stopnia dostosowania bazy dydaktycznej służącej realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów do możliwości osiągnięcia deklarowanych efektów kształcenia, w szczególności zapewniania dostępu do infrastruktury niezbędnej z uwagi na specyfikę kierunku (sale wykładowe, pracownie i laboratoria specjalistyczne oraz ich wyposażenie, dostęp do komputerów, Internetu, specjalistycznego oprogramowania, specjalistycznych baz danych, niezbędnego księgozbioru, w tym udostępnionego przez inne biblioteki, także wirtualnie). W przypadku stwierdzenia braków w tym zakresie należy wskazać w jaki sposób

braki te mają wpływ na jakość kształcenia oraz jakie efekty kształcenia nie zostaną osiągnięte;

Wszystkie zajęcia dydaktyczne na wizytowanym kierunku odbywają się w gmachu Uczelni zlokalizowanym przy ul. Okólnik w Warszawie. W budynku znajdują się sale do prowadzenia zajęć indywidualnych oraz ćwiczeń, prowadzenia działalności naukowo-dydaktycznej oraz duże sale tj. Sala Operowa im. S. Moniuszki, Sala Koncertowa, Audytorium im. Karola Szymanowskiego, wykorzystywane w celach dydaktycznych i artystycznych. Odbywają się w nich zajęcia aktorskie, próby do spektakli operowych, egzaminy wokalne, egzaminy i dyplomy oraz koncerty i spektakle studentów. Zajęcia taneczne odbywają się w Sali Rytmiki, która jest wykorzystywana również jako sala gimnastyczna, w której prowadzone są zajęcia wychowania fizycznego. Uczelnia oferuje studentom także możliwość realizowania zajęć WF w ramach zajęć fitness lub na basenie, na podstawie zapewnionych karnetów wstępu we wskazanych miejscach. W budynku znajduje się także stolówka studencka oraz punkt kserograficzny. Uczelnia nie posiada dostępu do sieci Internetu bezprzewodowego. Zdaniem studentów baza specjalistyczna własna zaspokaja potrzeby wynikające ze specyfiki pracy i dydaktyki na wizytowanym kierunku.

Do dyspozycji studentów jest również Studio Muzyki Komputerowej i Elektronicznej. Sale wykładowe wyposażone są w instrumenty i sprzęt potrzebny do przeprowadzenia zajęć.

Pracownia foniatryi posiada doskonale wyposażone stanowisko do badań endoskopowych narządu głosu, stanowisko do badań aerodynamicznych, stanowisko do testów wokalnych i nagrań głosu, równie dobrze wyposażone jest stanowisko do konsultacji w zakresie edukacji i reedukacji głosu i terapii logopedycznej.

Biblioteka, czytelnia i fonoteka zaspokajają potrzeby Wydziału w zakresie infrastruktury dydaktycznej. W ramach Biblioteki Głównej UMFC funkcjonują 3 działy: Wypożyczalnia, Czytelnia mająca 25 miejsc wraz z dostępem do zbioru podręcznego oraz Fonoteka wyposażona w pięć kabin odsłuchowych wraz ze sprzętem stereofonicznym. Wypożyczalnia czynna jest od poniedziałku do piątku w godzinach, które zdaniem studentów, umożliwiają swobodne korzystanie z zasobów bibliotecznych. Informacje o zbiorach UMFC dostępne są dla studentów na stronie Narodowego Uniwersalnego Katalogu Centralnego (NUKAT) zrzeszającego polskie biblioteki naukowe i akademickie. Studenci mogą w systemie elektronicznym sprawdzić dostępność książek w Bibliotece UMFC, natomiast Uczelnia nie posiada internetowego systemu zamawiania. Ponadto Uczelnia posiada dostęp do naukowych baz danych takich jak: EBSCO, Springer, Web of Knowledge udostępnianych w ramach Wirtualnej Biblioteki Nauki, co stwarza studentom możliwość korzystania z naukowych publikacji z różnych dziedzin. Jednak dostęp do baz możliwy jest jedynie z komputerów Uczelni.

Infrastruktura dydaktyczna pozwala na realizację procesu dydaktycznego, jednak w raporcie samooceny Władze Wydziału podkreślają konieczność zwiększenia miejsca na zajęcia dydaktyczne z powodu ciągle zwiększającej się liczby studentów. Nastąpi to niewątpliwie po planowanym remoncie głównego budynku Uczelni.

- ocena bazy instytucji, w których prowadzone są zajęcia praktyczne oraz prawidłowości doboru miejsc odbywania praktyk;

Baza instytucji, w których prowadzone są zajęcia praktyczne jest dobra. Odbywając praktyki studenci mogą korzystać zarówno z bazy Uczelni jak i infrastruktury interesariuszy zewnętrznych współpracujących z Uczelnią (WOK, Teatr Wielki Opera Narodowa, Filharmonia Narodowa, Warszawskie Towarzystwo Muzyczne, Filharmonia Gorzowska, Filharmonia Świętokrzyska).

- ocena przystosowania infrastruktury dydaktycznej do potrzeb studentów niepełnosprawnych;

Dostęp infrastruktury dydaktycznej dla potrzeb studentów niepełnosprawnych jest ograniczony, ponieważ dla osób z niepełnosprawnością narządu ruchu nie ma dostępu na inne poziomy budynku poza parterem.

- w przypadku kolejnej oceny jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy ocenić dokonane zmiany, odnieść się do stopnia realizacji zaleceń sformułowanych poprzednio, efektów działań naprawczych, a także ocenić wpływ zmian infrastruktury na możliwość osiągnięcia założonych efektów kształcenia i jego jakość.

**Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego w pełni
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego.**

1) Infrastruktura dydaktyczna pozwala na realizację efektów kształcenia, chociaż w raporcie samooceny Władze Wydziału podkreślają konieczność zwiększenia miejsca na zajęcia dydaktyczne z powodu ciągle powiększającej się liczby studentów;

2) sale wyposażone są w instrumenty, oraz odpowiedni sprzęt, niezbędny do osiągnięcia założonych efektów kształcenia;

3) zbiory biblioteki są dostateczne by zaspokoić potrzeby studentów. Infrastruktura nie jest w pełni przygotowana dla osób niepełnosprawnych. Uczelnia oferuje dostęp jedynie do parterowego poziomu budynku.

VI. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Rezultaty prowadzonych badań naukowych są wykorzystywane w procesie kształcenia; na kierunkach o profilu ogólnoakademickim jednostka stwarza studentom możliwość uczestnictwa w badaniach naukowych oraz zdobycia wiedzy i umiejętności przydatnych w pracy naukowo-badawczej.

- ocena wpływu prowadzonych w jednostce badań naukowych na realizowany proces dydaktyczny, w tym na kształtowanie programu kształcenia i indywidualizację nauczania, oraz ocena udziału studentów w badaniach naukowych i w prezentacji / publikacji ich wyników;

Wizytowany kierunek wykazuje szeroko zakrojoną działalność naukową w zakresie swojej dyscypliny. Na plan pierwszy wysuwają się działania z zakresu studiów nad pieśnią polską. Od 25 lat kultywowana jest tradycja badań i popularyzacji tego obszaru polskiej kultury. Wydział był inicjatorem Międzyuczelnianego Konkursu Polskiej Pieśni Artystycznej, a w ostatnich latach obszar ten został wsparty intensywną działalnością badawczą. W 2008 roku powołana została seria wydawnicza „Pieśń polska – źródła, tradycja, współczesność” analizująca zagadnienie w sposób naukowy z perspektywy współczesnego wykonawcy i odbiorcy. Zawarte w publikacjach konkluzje stanowią istotne przesłanki dla kształtowania zakresu programowego poszczególnych przedmiotów realizowanych w przyjętych przez Radę Wydziału programach kształcenia. Stanowią także punkt wyjścia dla rozszerzenia zakresu współpracy Jednostki z wydziałami innych uczelni.

Inne badania naukowe prowadzone na Wydziale Wokalno – Aktorskim to działalność Katedry Audiologii i Foniatrii ukierunkowana na rozeznanie medycznego aspektu funkcjonowania głosu i słuchu i pozwalająca na coraz dokładniejszą diagnozę indywidualnego przypadku.

Dorobek naukowo – artystyczny wizytowanego kierunku studiów obejmuje bardzo bogatą działalność naukową, koncertową i fonograficzną pedagogów.

Działalność artystyczna pedagogów ma bezpośrednio wpływ na proces dydaktyczny poprzez doświadczenie zawodowe będące wynikiem licznych koncertów, spektakli, recitali w kraju i za granicą.

Uczelnia stwarza studentom możliwość zdobywania wiedzy i umiejętności przydatnych w pracy naukowo-badawczej i artystycznej w ramach licznych projektów o zasięgu międzynarodowym. W latach 2012-2014 studenci brali udział w projekcie European Liedforum Universität der Künste Berlin, podczas którego uczestnicy prezentowali dzieła liryki wokalnej różnych narodowości. Innym przedsięwzięciem była wspólna produkcja opery W.A.Mozarta – „Cosi fan tutte”, którą zorganizowały trzy uczelnie – Conservatorio Superior de Sevilla z Hiszpanii, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Istanbul z Turcji i UMFC w Warszawie, a także kursy mistrzowskie prowadzone od wielu lat w ramach współpracy z Akademią Muzyki w Rheinsbergu.

W sferze zagadnień naukowo – badawczych znajdują się: wokalne dzieła kompozytorów i wykonawców muzyki dawnej i współczesnej; recepcja i percepcja muzyki; analiza głosu ludzkiego i narządu oddechowego. W systemie badań ciągłych i interdyscyplinarnych prowadzone są prace podstawowe i aplikacyjne ukierunkowane na potrzeby szkolnictwa muzycznego, kultury i gospodarki kraju z następujących dyscyplin: nauki o sztukach pięknych, psychologii, pedagogiki, nauk medycznych, socjologii i filozofii. Zespoły badawcze składają się z muzyków, muzykologów, psychologów, pedagogów, fizjologów przy jednoczesnym angażowaniu studentów w prowadzone badania. Działalność naukowo badawcza znajduje odzwierciedlenie w publikacjach, monografiach, podręcznikach, pracach tematycznych i problemowych.

Dorobek naukowy

- Publikacje, podręczniki, monografie - 35
- Konferencje naukowe – udział z referatami, organizacja
  - międzynarodowe (16)
  - krajowe (35)
- Programy naukowo – badawcze (24)
- Wykłady w ramach kursów mistrzowskich
  - międzynarodowe (35)
  - krajowe (66)

- Udział w kongresach i zjazdach
  - międzynarodowe (32)
  - krajowe (28)
- Działalność artystyczna

Dorobek artystyczny wydziału Wokalno – Aktorskiego UMFC w okresie 2009 – 2013 sporządzony przez dział Nauki dla teleinformatycznego systemu jednostek naukowych na podstawie ankiet wypełnianych przez pracowników uczelni obejmuje następujące kategorie:

- reżyseria krajowych spektakli teatralnych, autorstwo scenariusza (**15** zrealizowanych projektów),
- reżyseria zagranicznych spektakli teatralnych, autorstwo scenariusza (**3** zrealizowane projekty),
- krajowe prawykonania utworów muzycznych (**9** zrealizowanych projektów),
- zagraniczne prawykonania utworów muzycznych (**8** zrealizowanych projektów),
- krajowe recitale muzyczne, spektakle operowe (**213** zrealizowanych projektów),
- zagraniczne recitale muzyczne, spektakle operowe (**61** zrealizowanych projektów),
- realizacja dzieła artystycznego -kierownictwo, udział, opieka art., org. w kraju, (**120** zrealizowanych projektów),
- realizacja dzieła artystycznego - kierownictwo, udział, opieka art., org. za granicą, (**15** zrealizowanych projektów).

Udział studentów w realizacji prawykonania polskich utworów współczesnych i przywracaniu utworów zapomnianych pozwala na włączanie kompozycji do repertuaru krajowego i zagranicznego na długie lata, kształtuje umiejętności młodych wykonawców w oparciu o tradycję charakterystyczną dla polskiej szkoły wokalne, zaszczepia zainteresowanie badaniami nad twórczością wokalną polskich kompozytorów, uświadamia odrębność narodową w odniesieniu do cennych wzorców, kształtujących naszą tożsamość ważną w jednoczącej się Europie. Powyższa działalność ma bezpośrednie przełożenie na kształtowanie procesu dydaktycznego uwzględniającego zdobyte doświadczenia.

Środki finansowe na projekty realizowane przez jednostki UMFC przyznawane są na podstawie planów finansowych na dany rok kalendarzowy. Plany składają Kierownicy Jednostek UMFC; na podstawie złożonych planów sporządzany jest plan zadaniowy Wydziałów UMFC w zakresie nauki i badań naukowych – także działalności naukowej w zakresie twórczości artystycznej i sztuki; plany zadaniowe Wydziałów UMFC przedstawiane są we wnioskach do MNiSW o dotację. Plany finansowe Jednostek UMFC zatwierdza Rektor na wniosek powołanej przez niego w tym celu komisji.

- w przypadku, gdy przeprowadzana jest kolejna ocena jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy ocenić ewentualną zmianę stopnia oddziaływania prowadzonych badań naukowych na proces rozwoju kierunku.

Zespół Oceniający wizytujący jednostkę w roku 2007, nie sformułował żadnych zaleceń

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego wyróżniająca
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Badania naukowe prowadzone na ocenianym kierunku zasługują na bardzo wysoką ocenę ze względu na wartości merytoryczne jak również ich związek z procesem kształcenia. Dorobek naukowo – artystyczny wizytowanego kierunku studiów obejmuje bardzo bogatą działalność naukową, koncertową i fonograficzną pedagogów. Studenci zaangażowani są w szeroko pojęte projekty artystyczne; biorą udział w warsztatach i seminariach prowadzonych przez Uczelnię, uczestniczą w realizacji prawykonanych polskich utworów współczesnych jak i kompozycji zapomnianych. Duże znaczenie ma współpraca artystyczna ze studentami innych uczelni polskich, a w szczególności zagranicznych

VII. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

- 1) Zasady i procedury rekrutacji studentów są przejrzyste, uwzględniają zasadę równych szans i zapewniają właściwą selekcję kandydatów na dany kierunek studiów;
  - Ocena czy zasady rekrutacji umożliwiają dobór kandydatów posiadających wiedzę i umiejętności niezbędne do uzyskania w procesie kształcenia zakładanych efektów kształcenia. Ocena czy nie zawierają regulacji dyskryminujących określoną grupę kandydatów. Ocena zasad ustalania wielkości rekrutacji - uwzględnienie związku liczby rekrutowanych studentów z potencjałem dydaktycznym jednostki i jakością kształcenia;

Do studiowania w Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina na studiach pierwszego oraz drugiego stopnia może być dopuszczona osoba spełniająca wymogi formalne oraz posiadająca przygotowanie odpowiadające warunkom określonym przez Uniwersytet. Zasady i tryb przyjmowania na poszczególne kierunki i specjalności określa Senat Uniwersytetu w uchwale rekrutacyjnej. W procesie rekrutacji na rok akademicki 2013/2014 postawą była Uchwała Senatu Nr 26/2012 z 23 kwietnia 2012 roku w sprawie rekrutacji na studia pierwszego i drugiego stopnia.

Postępowanie związane z przyjęciem na studia ma charakter konkursowy, wyniki postępowania są jawne. Na poszczególne kierunki i specjalności przyjmowani są kolejno kandydaci z najwyższą liczbą punktów, w ramach zatwierdzonego limitu przyjęć dla poszczególnych wydziałów lub specjalności.

Zasady rekrutacji dostępne są dla kandydatów na stronie internetowej, zawierają szczegółowe informacje dotyczące terminów rekrutacji, trybu zgłaszania się na I rok studiów, sprawdzianów wiedzy i umiejętności, zakresu materiału z poszczególnych sprawdzianów, informacji o kursach konsultacyjnych oraz dane o koordynatorach ds. rekrutacji, a także zasady podjęcia studiów dla studentów zagranicznych. Dotychczas obowiązywał tradycyjny sposób zgłaszania się kandydatów, poprzez złożenie dokumentów aplikacyjnych w dziekanacie lub przesłanie ich drogą pocztową. Obecnie wdrażany jest elektroniczny system zgłoszeń kandydatów, który ma zostać wprowadzony już dla rekrutacji na rok akademicki 2014/2015. W opinii studentów Uczelnia stosuje powszechnie dostępny system informowania o prowadzonej rekrutacji, a zainteresowani kandydaci nie mają problemów z uzyskaniem wiadomości o jej przebiegu.

Na kierunek Wokalistyka specjalność śpiew solowy i aktorstwo (studia stacjonarne, 4-letnie) oraz specjalność: śpiew solowy (studia niestacjonarne, 3-letnie) egzaminy wstępne obejmowały 3 sprawdziany: ze śpiewu, predyspozycji aktorsko-ruchowych oraz kształcenia

sluchu. Na studia stacjonarne i niestacjonarne drugiego stopnia Wokalistyka specjalność: śpiew solowy sprawdziany odbywały się z takich samych części, natomiast dodatkowym elementem postępowania rekrutacyjnego była rozmowa kwalifikacyjna.

Analiza kryteriów rekrutacji pozwala stwierdzić, iż nie zawierają one regulacji dyskryminujących.

Wielkość rekrutacji uzależniona jest od liczby absolwentów kierunku w danym roku akademickim, a także od zasobów kadrowych.

Nakład pracy studenta oceniany jest z uwzględnieniem liczby godzin dydaktycznych z danego przedmiotu oraz czasu, który student poświęca na przygotowanie się do zajęć, pracę z literaturą oraz konsultacje, a także przygotowanie się do prezentacji, koncertu oraz egzaminu lub zaliczenia. Szczegółowa kalkulacja nakładu pracy studenta potrzebnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia wyrażona jest w godzinach i umieszczona w sylabusie z każdego przedmiotu.

Zdaniem Zespołu Oceniającego określenie nakładu pracy i czasu niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia – ogólnych, specyficznych i szczegółowych (dla kierunku, poziomu kwalifikacji i profilu, modułu kształcenia) jest prawidłowe.

- 2) system oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zawiera standardowe wymagania i zapewnia przejrzystość oraz obiektywizm formułowania ocen;
  - ocena czy system oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zapewnia przejrzystość i obiektywizm formułowania ocen, a wymagania w nim określone są wystandaryzowane;

Na badanym kierunku nie stworzono jednolitego systemu oceniania osiągnięć studentów. O zasadach oceniania i wymaganiach egzaminacyjnych decyduje każdy z prowadzących daną formę zajęciową. Raz ustalone reguły pozostają niezmiennie, chyba, że zostają zmodyfikowane w porozumieniu ze studentami; co ocenia się pozytywnie. Studenci mogą również zapoznać się ze skalą ocen oraz ogólnymi zasadami uzyskiwania zaliczeń egzaminów i lat studiów za pośrednictwem regulaminu studiów, który dostępny jest w Internecie. Zespół Oceniający uznał system oceny za przejrzysty i sprawiedliwy.

System oceny osiągnięć studentów opiera się na egzaminach komisyjnych. Studenci mają dostęp do ocen wszystkich pedagogów, co daje im szeroki obraz własnych postępów. Obrony prac licencjackich odbywają się przed trzyosobową komisją, obrony prac magisterskich mają charakter publiczny (obrony otwarte).

W komisjach egzaminacyjnych zasiada grono pedagogów o dużym doświadczeniu artystycznym i wysokim poziomie merytorycznym. Zarówno forma egzaminów, jak skład komisji oceniających gwarantuje obiektywizm i przejrzysty system oceny studenta na wszystkich poziomach jego kształcenia.

Zdaniem Zespołu Oceniającego wymagania stawiane na egzaminach i zaliczeniach w pełni pokrywają się z programem zajęć, stanowiąc system oceny osiągnięć studentów zorientowany na proces uczenia się.

- 3) struktura i organizacja programu ocenianego kierunku studiów sprzyja krajowej i międzynarodowej mobilności studentów;

- ocena możliwości mobilności studentów stworzonych przez plan studiów i organizację procesu kształcenia na ocenianym kierunku. Ocena działań wspierających mobilność studentów, w tym związanych z popularyzacją wiedzy na temat systemu ECTS, kraju jak i za granicą;

Oceniana jednostka uczestniczy przede wszystkim w programie wymiany międzynarodowej LLP Erasmus, jak również bierze udział w wymianach poza wskazanym programem, szczególnie opartych na umowach bilateralnych i Programie Keimyung – Chopin Academy of Music. W Uczelni, której częścią jest oceniany kierunek, aktywnie promuje się mobilność studencką w szczególności międzynarodową, wykorzystując do tego stronę internetową programu, na której pojawiają się aktualne informacje związane z mobilnością studentów, dyżury osób zajmujących się programami wymiany, na których udzielana jest studentom pomoc, oraz różnego rodzaju materiały poligraficzne, takie jak plakaty czy ulotki. Ważnym źródłem informacji na temat możliwości wyjazdów są zdaniem studentów spotkania informacyjne z osobami zajmującymi się programem Erasmus, na których informowani są wyczerpująco o zasadach funkcjonowania programu na Uczelni. Uczelnia organizuje ponadto festiwal ERASMUS oraz koncert wykładowców i studentów przebywających na Uczelni w ramach wymiany. Wszystkie wyżej wskazane działania promocyjne należy ocenić jednoznacznie pozytywnie.

Studenci podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA wyrazili pozytywne opinie o dostępności informacji dotyczących rekrutacji do programu Erasmus. Kryteria rekrutacji, zasady finansowania stypendiów oraz formularze aplikacyjne dostępne są dla studentów na stronie internetowej. Informacje o programie wymian umieszczane są również na tablicy ogłoszeń przy dziekanatach. Studenci podczas spotkania z zespołem oceniającym zwrócili uwagę na fakt, iż wyjazd na studia za granicą wiąże się z wyborem profesora. Często ten wskazany przez studenta jest nieosiągalny, wtedy najczęściej większość studentów podejmuje decyzję rezygnacji z wyjazdu. Najczęściej wybieranym przez studentów ośrodkiem akademickim jest Guildhall School of Music and Drama.

Studenci wyrazili również opinię, iż wprowadzony system Transferu i Akumulacji Punktów funkcjonuje prawidłowo. Studenci posiadali wiedzę na temat tego, czym jest system punktów ECTS oraz tego jakie zasady obowiązują przy przyporządkowywaniu punktów dla poszczególnych przedmiotów. Studenci wskazali, że ilość punktów ECTS jakie posiada dany przedmiot odzwierciedla nakład pracy studenta. Zdaniem studentów możliwość wyboru przedmiotów fakultatywnych, w tym także sposobu realizacji praktyk jest konsekwencją funkcjonującego systemu. Studenci posiadali wiedzę, ile punktów muszą zdobyć w trakcie trwania studiów oraz jaka liczba punktów ECTS wymagana jest do zaliczenia semestru.

- ocena wpływu współpracy międzynarodowej prowadzonej przez jednostkę na możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia (wymiana studentów, udział studentów w badaniach realizowanych w ramach tej współpracy);

Od wielu lat prowadzona współpraca w ramach programu ERASMUS owocuje powstawaniem nowych inicjatyw artystycznych. Jednym z takich przedsięwzięć była wspólna produkcja opery W.A.Mozarta – „Cosi fan tutte”, którą zorganizowały trzy uczelnie – Conservatorio Superior de Sevilla z Hiszpanii, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi w Turcji i UMFC w Warszawie. Brało w niej udział także dziewięciu studentów UMFC. Studenci pozytywnie ocenili możliwość uczestniczenia w takim programie, gdyż zapewnia on podnoszenie kwalifikacji i jest płaszczyzną działań na europejskim rynku pracy.

Studenci podczas wymiany międzynarodowej mają stworzone możliwości prezentowania własnych umiejętności oraz nawiązania kontaktów z potencjalnymi europejskimi pracodawcami jakimi są np. teatry, filharmonie czy instytucje kultury. Jak wynika z przedstawionej dokumentacji w latach 2008-2013 sześciu studentów UMFC brało udział w programie Erasmus.

Poza programem wymian Erasmus studenci mogą uczestniczyć w programach współpracy z innymi ośrodkami akademickimi w Europie.

Międzywydziałowe Studium Pieśni jest projektem realizowanym od dwóch lat, który skupia studentów i nauczycieli akademickich różnych krajów. To pierwszy projekt międzywydziałowy, podczas którego zrealizowano szereg koncertów i projektów artystycznych, brali nim udział również studenci przyjeżdżający z innych ośrodków akademickim w Europie. Uczelnia od wielu lat prowadzi współpracę z Akademią Muzyki w Rheinsbergu, co roku organizowany jest kurs mistrzowski. Każdorazowo realizowana jest wspólna produkcja artystyczną, w której udział biorą również studenci. Najczęściej jest to przedstawienie operowe. Wszyscy zaproszeni studenci mają szansę wzięcia udziału w tej produkcji przystępując do konkursu przesłuchań. Studenci bardzo chętnie brali udział w tych przedsięwzięciach, które stanowią dla nich nowe doświadczenie zawodowe. W latach 2012-2014 studenci uczestniczyli w projekcie European Liedforum Universität der Künste Berlin, podczas którego uczestnicy prezentowali dzieła liryki wokalne różnych narodowości. W opinii Uczelni ten rodzaj współpracy jest bardzo cennym doświadczeniem i stanowi ważny element kształcenia młodych artystów.

Na podstawie przedstawionych działań prowadzonych przez Uczelnię zmierzających do rozwoju kontaktów międzynarodowych oraz stworzenie możliwości uczestnictwa w projektach i kursach należy ocenić pozytywnie.

Reasumując, współpraca międzynarodowa ma ogromny wpływ na rozwój młodych śpiewaków, pozwala szybciej osiągnąć żądane efekty kształcenia. Kontakt z kulturą, językiem, dostęp do materiałów źródłowych przyspiesza i wzbogaca proces kształcenia.

4) system pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów oraz skutecznemu osiągnięciu założonych efektów kształcenia.

- ocena systemu opieki naukowej i dydaktycznej nad studentami ocenianego kierunku studiów, w tym wspomaganie studentów w procesie uczenia się: bez udziału nauczycieli akademickich oraz z wykorzystaniem technik i metod kształcenia na odległość;

Opiekę dydaktyczną i organizacyjną sprawuje nad wszystkimi studentami prodziekan. Każdy student Wydziału Wokalno-Aktorskiego pozostaje pod indywidualną opieką profesora, w klasie którego studiuje, w tym zakresie najpełniej realizowana jest relacja: mistrz – uczeń. Podczas przygotowania pracy licencjackiej lub magisterskiej, tę opiekę merytoryczną sprawuje promotor. Zajęcia warsztatowe np. aktorskie, taneczne odbywają się w małych grupach, co umożliwia indywidualizację kształcenia, bezpośredni kontakt i łatwą dostępność osobistą każdego nauczyciela akademickiego. Studenci pozytywnie ocenili kontakt z osobami prowadzącymi zajęcia. Ze względu na małą liczebność grup i indywidualny kontakt z prowadzącymi wszystkie pytania i wątpliwości związane z dydaktyką rozwiązywane są na bieżąco. Studenci pozytywnie ocenili przydatność zalecanej literatury, dzieł artystycznych,

*utworów muzycznych w realizacji zakładanych celów i efektów kształcenia.
Uczelnia na wizytowanym kierunku nie stosuje metod kształcenia na odległość.*

- ocena kompletności informacji zawartych w programach poszczególnych przedmiotów (sylabusach) i ich przydatności studentom w procesie uczenia się. Ocena przydatności zalecanych materiałów dydaktycznych do realizacji zakładanych celów i efektów kształcenia;

Programy poszczególnych przedmiotów (sylabusy) są opracowane prawidłowo i zawierają wszystkie, przydatne w procesie uczenia się, informacje. Zarówno zalecane materiały dydaktyczne jak i literatura podstawowa oraz uzupełniająca, ułatwiają studentom osiągnięcie zakładanych celów i efektów kształcenia.

- ocena mechanizmów motywujących studentów do osiągania lepszych efektów kształcenia i ich skuteczności;

Uczelnia posiada dodatkowe, poza stypendium rektora dla najlepszych studentów, mechanizmy motywujące studentów do osiągania lepszych efektów kształcenia, co należy ocenić pozytywnie. Uczelnia utworzyła kilka funduszy stypendialnych dla studentów osiągających wysokie wyniki w nauce i posiadających wysokie osiągnięcia artystyczne, przy współdziałaniu innych podmiotów na przykład stypendia Société Générale, czy stypendia Dongsan Research Foundation oraz Pro Polonia Society przy pomocy których koreańscy i polscy studenci są nagradzani za postępy w nauce, osiągnięcia artystyczne i aktywny udział w życiu społeczności studenckiej. Uczelnia przyznaje ponadto co roku swoim studentom dodatkowe nagrody lub wyróżnienia na przykład medale Magna cum Laude. Wszystkie te działania dodatkowe należy ocenić wyróżniająco.

- ocena zakresu opieki materialnej i socjalnej oferowanej studentom ocenianego kierunku studiów. Ocena działalności uczelni/jednostki wspierającej rozwój zawodowy, kulturowy i społeczny studentów;

Zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, studenci mogą ubiegać się o formy pomocy materialnej, wypłacane z funduszu pomocy materialnej Uczelni w postaci stypendium socjalnego, stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych oraz zapomogi. W Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina za całość spraw związanych z przyznawaniem pomocy materialnej odpowiadają przedstawiciele studentów w Komisji Stypendialnej i Odwoławczej Komisji Stypendialnej. Większość składu komisji stanowią studenci. W opinii Zespołu Oceniającego obecnie obowiązujący system funkcjonuje prawidłowo.

Poza wyżej wymienionymi formami pomocy materialnej, studenci UMFC mogą wnioskować stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz nagrodę Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Oprócz stypendiów wypłacanych przez instytucje państwowe, Uczelnia oferuje studentom dostęp do ofert stypendialnych proponowanych przez podmioty prywatne. Stypendia przyznawane są najzdolniejszym studentom na podstawie umów z Uczelnią. Przedstawiciele Samorządu Studentów UMFC ocenili pozytywnie system stypendialny funkcjonujący w Uczelni oraz podkreślili potrzebę podejmowania kolejnych działań, szczególnie w kierunku pozyskiwania nowych form stypendiów pochodzących z prywatnych firm lub instytucji sponsorskich. Uczelnia przygotowuje uruchomienie własnego systemu stypendialnego dla studentów.

- opinie studentów prezentowane podczas spotkania z zespołem oceniającym, wskazywane przez nich mocne i słabe strony procesu kształcenia, poziom zadowolenia z systemu opieki naukowej, dydaktycznej, materialnej i socjalnej;

Na Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina w Warszawie od pewnego czasu trwają działania mające na celu wdrażanie internetowego dostępu do informacji. Proces ten jest stopniowy i do jego zakończenia pozostało jeszcze wiele etapów. Obecnie informacje zamieszczane są na stronie internetowej oraz na tablicach ogłoszeń wydziału, są także dostępne dla studentów w dziekanacie. Studenci podczas spotkania zaznaczyli potrzebę stworzenia systemu zapewniającego sprawny obieg informacji. Problem ten dostrzega również Samorząd Studentów, które podejmuje rozmowy z Władzami Uczelni zmierzające do stworzenia płynnego systemu przepływu informacji dotyczących wszystkich spraw dotyczących studentów. Należy również podkreślić istotną rolę przedstawicieli Samorządu, którzy starają się umieszczać niezbędne informacje dla studentów także na swojej stronie internetowej. Wydział IV posiada również swoją stronę na portalu społecznościowym.

Studenci podczas spotkania z Zespołem Oceniającym pozytywnie ocenili funkcjonowanie systemu stypendialnego. Zdaniem studentów zasady przyznawania form pomocy materialnej są zrozumiałe. Regulamin przyznawania pomocy materialnej studentom Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina dostępny jest na stronie internetowej Uczelni. Przed wprowadzeniem Regulaminu został on udostępniony na stronie internetowej Samorządu do konsultacji całego środowiska studenckiego. Studenci mogli zgłaszać swoje uwagi na podany adres poczty elektronicznej Samorządu Studentów.

Studenci podkreślili również, że Samorząd Studentów służy radą i pomocą w wyjaśnianiu wątpliwości związanych z funkcjonowaniem systemu pomocy materialnej oraz zasadami przyznawania stypendiów. Studenci pozytywnie ocenili kryteria przyznawania stypendium rektora, w ich opinii umożliwiają one wyłonienie najlepszych osób, a kryterium średniej ocen stanowi obiektywną przesłankę do jego przyznania. Studenci pozytywnie ocenili możliwość korzystania także z pozauczelnianych stypendiów motywacyjnych.

Samorząd Studentów poza reprezentowaniem spraw studenckich przed Władzami Uczelni zajmuje się także organizowaniem wydarzeń artystycznych, m.in. koncertów, festiwali, wydarzenia cyklicznych, akcji charytatywnych oraz przygotowaniem Juwenaliów Artystycznych organizowanych razem z Akademią Teatralną im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie. Działaniem na rzecz aktywizacji zawodowej studentów i absolwentów zajmuje się Biuro Karier UMFC poprzez organizację szkoleń i warsztatów związanych z zakresem pisania CV, kształtowania wizerunku, prowadzenia negocjacji oraz zagadnień związanych z podstawami prawnymi prawa autorskiego oraz prowadzenia działalności kulturalnej. Biuro tworzy także bazę danych z ofertami pracy, kursami, konkursami i festiwalami.

Na Wydziale Wokalno – Aktorskim wielu studentów bierze udział w audycjach, koncertach, spektaklach organizowanych przez uczelnię. Jest to dobry trening przed wejściem w aktywne życie zawodowe. Mankamentem jest natomiast brak obiektywnej informacji dotyczącej prawdziwego poziomu studentów. Wysokie oceny wskazywały by na poziom zaawansowany, natomiast po studiach okazuje się, że istnieje poważny problem ze znalezieniem odpowiedniego zatrudnienia. Zespół Oceniający sugeruje zorganizowanie spotkań z absolwentami kierunku.

Studenci wyrazili pozytywne opinie o systemie opieki dydaktycznej. Zwrócili uwagę, iż indywidualny kontakt z prowadzącymi zajęcia oraz stworzenie relacji uczeń-mistrz zapewnia

rozwój wiedzy i umiejętności oraz zdobywanie cennego doświadczenia artystycznego. Zdaniem studentów system pomocy materialnej obowiązujący w Uczelni należy ocenić pozytywnie, dla studentów istotna jest możliwość korzystania także ze stypendiów zewnętrznych. Studenci zwrócili uwagę na trudności lokalowe Uczelni oraz problemy z dostępnością sal dla studentów poza godzinami zajęć.

- ocena poziomu zadowolenia z systemu opieki naukowej, dydaktycznej, materialnej i socjalnej oraz sposobu rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów;

W przypadku wystąpienia jakichkolwiek sytuacji problemowych lub konfliktowych, studentowi przysługuje prawo złożenia wniosku do dziekana. Studenci mogą się zwracać o pomoc także do Samorządu Studentów, który pełniąc rolę mediatora pośredniczy w kontaktach z dziekanem lub prowadzącym zajęcia w celu ustalenia sposobów rozwiązania sytuacji problemowych. Na podstawie przeprowadzonych rozmów należy wnioskować, iż dotychczas nieliczne konflikty w relacjach student – nauczyciel akademicki rozwiązywane były polubownie, w toku życzliwych rozmów i dyskusji.

- w przypadku, gdy przeprowadzana jest kolejna ocena jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy ocenić dokonane zmiany, efekty działań naprawczych, odnieść się do stopnia realizacji zaleceń sformułowanych poprzednio

Zespół Oceniający wizytujący jednostkę w roku 2007, nie sformułował żadnych zaleceń

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego wyróżniająca Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Przedstawione zasady rekrutacji na studia pierwszego i drugiego stopnia na kierunku wokalistka nie zawierają regulacji dyskryminujących jakąkolwiek grupę kandydatów. Zatwierdzone przez Senat Uczelni kryteria przyjęć oraz zakres sprawdzianów dostępne są dla kandydatów na stronie internetowej;
- 2) wprowadzony system oceny studentów zapewnia obiektywizm w weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia;
- 3) studenci posiadają wiedzę o funkcjonowaniu systemu punktów ECTS, wiedzą jakie możliwości stwarza im ten system oraz tego w jaki sposób mogą z tego korzystać. Studenci uczestniczą w programie wymiany międzynarodowej Erasmus, oraz projektach i kursach opartych na międzynarodowej współpracy z innymi ośrodkami akademickimi na płaszczyźnie artystycznej;
- 4) wprowadzony system opieki naukowej, dydaktycznej oraz funkcjonowanie systemu pomocy materialnej studenci ocenili bardzo pozytywnie.

VIII. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

1. Jednostka wypracowała przejrzystą strukturę zarządzania kierunkiem studiów oraz dokonuje systematycznej, kompleksowej oceny efektów kształcenia; wyniki tej oceny stanowią podstawę rewizji programu studiów oraz metod jego realizacji zorientowanej na doskonalenie jakości jego końcowych efektów,

Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

Jednostka wypracowała przejrzystą strukturę zarządzania kierunkiem studiów oraz dokonuje systematycznej, kompleksowej oceny efektów kształcenia; wyniki tej oceny stanowią podstawę rewizji programu studiów oraz metod jego realizacji zorientowanej na doskonalenie jakości jego końcowych efektów, w procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości uczestniczą pracownicy, studenci, absolwenci oraz inni interesariusze zewnętrzni.

Wewnętrzny system zapewniania jakości jest stopniowo wdrażany od grudnia 2012 roku. Zarządzeniem Rektora nr 1/2013 r. z dnia 7 stycznia 2013 roku została powołana Uczelniana Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia w skład której wchodzi: Przewodniczący – Prorektor ds. dydaktyki, koordynator ds. wdrożenia i doskonalenia uczelnianego systemu zapewnienia jakości kształcenia, przedstawiciele Wydziałów I-VII, przedstawiciel studentów, przedstawiciel doktorantów). Zakres działań mających na celu doskonalenie jakości kształcenia, został określony w Obwieszczeniu Rektora Uniwersytetu Nr 1/2013 z dnia 4 marca 2013 w sprawie wprowadzenia dokumentu Polityka Zapewnienia Jakości Kształcenia, który został zatwierdzony w dniu 30 stycznia 2013 r. przez Uczelnianą Komisję ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia i dotyczy m.in.:

- identyfikacji i upowszechnienia dobrych praktyk (działania projakościowe): na poziomie Wydziałów, Uczelni,
- dyskusji na temat podstawowych zadań polityki zapewnienia jakości:
- sposobów weryfikacji efektów kształcenia uzyskiwanych przez studenta,
- doskonalenia programów kształcenia,
- systemu oceny pracowników i funkcjonowania Uczelni przez studentów – ankieta (Uchwała Senatu nr 28/2012 z dnia 23 kwietnia 2012 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania studenckich ankiet opiniujących prowadzenie zajęć – indywidualnych i zbiorowych; Zarządzenie Nr 14/2013 z dnia 21 października 2013 r. w sprawie przeprowadzenia okresowej oceny nauczycieli akademickich zatrudnionych w UMFC).
- monitorowania karier absolwentów,
- wdrażania systemów antyplagiatowych.

Wewnętrzny system zapewniania jakości w rozumieniu przepisów prawa – w szczególności rozporządzeń z dnia 29. września oraz 5. października 2011 roku – na warszawskiej uczelni muzycznej jest stopniowo wdrażany od grudnia 2012 roku. Decyzją Dziekana Wydziału Wokalno-Aktorskiego (Wydział IV), dnia 1 października 2012 roku została powołana Wydziałowa Komisja do Spraw Zapewniania Jakości Kształcenia w składzie:

prodziekan, przewodniczący Komisji,
3 pedagogów Wydziału
przedstawiciel studentów

Szereg aspektów, których dotyczą wdrażane procesy zapewniania jakości, z powodzeniem funkcjonuje na Wydziale IV (w tym oczywiście na ocenianym kierunku) w znacznym stopniu. Dawni dziekani i kierownicy katedr nie postępowali, co prawda, według wystandardyzowanych dyrektyw pro jakościowych, to jednak wypracowane przez nich metody weryfikacji wiedzy studentów, a także stałego podnoszenia jakości kształcenia można by stawiać za wzór również obecnie.

Tworzenie programów kształcenia oraz ich pilotowanie jest zadaniem Katedry Wokalistyki. Podczas zebrań katedry omawiane są wszelkie sprawy dotyczące konstrukcji planów studiów, treści programowych oraz metod weryfikacji wiedzy studentów. Pedagodzy mogą zgłaszać swoje spostrzeżenia i uwagi, a w trakcie posiedzenia wypracowane zostaje stanowisko katedry. Projekty uchwał kierowane są do Rady Wydziału IV, która konsultuje nowe pomysły z przedstawicielami studentów oraz innymi członkami Rady, niebędącymi członkami ww. katedry. Na skutek tych konsultacji konkretne postulaty są przyjmowane, bądź kierowane do ponownego rozpatrzenia przez właściwą katedrę. Jeśli postulaty te w świetle regulacji Statutu Uczelni i/lub Regulaminu Studiów wymagają akceptacji Senatu Uczelni, sprawa jest tam kierowana według stosownych procedur.

Od wielu lat, na Wydziale IV UMFC dominują komisyjne egzaminy i kolokwia. Komisje dwu-, trzy- lub więcej-osobowe oceniają egzaminowanego studenta. Pozwala to zobiektywizować ocenę wystawioną przez pedagoga, który stale pracuje ze studentem, poprzez ocenę dokonaną przez kilku ekspertów z danej dziedziny. Jest to system, który sprawdził się bardzo dobrze na przestrzeni lat i w ocenie Przewodniczącego Wydziałowej Komisji ds. zapewniania jakości kształcenia należy go pozostawić i rozwijać. Jest to zarazem system, który nie budzi zastrzeżeń ze strony społeczności studenckiej.

Kontrola jakości kształcenia z przedmiotu głównego jakim jest śpiew solowy odbywa się na bieżąco przy każdym semestralnym egzaminie komisyjnym. W gronie pedagogów odbywa się merytoryczna dyskusja nad każdym studentem i jego rozwojem. Ponieważ przedmiot ten należy do działań indywidualnych, sposób doskonalenia umiejętności studenta ma także charakter jednostkowy. Wymiana opinii ekspertów jest cenna, a konkluzje wytyczają konkretne cele dla studenta oraz jego pedagoga.

W świetle obowiązujących przepisów, uwarunkowań kadrowych i logistycznych, kierunek jest zarządzany właściwie. Nie wyklucza to jednak dalszego udoskonalania procesu zarządzania.

Obecnie, na specjalnościach Śpiew solowy oraz Śpiew solowy i Aktorstwo studenci kształceni są według siedmiu planów studiów, częściowo wygasających (na studiach I i II stopnia) – skonstruowanych od roku akademickiego 2012/2013 z uwzględnieniem Krajowych Ram Kwalifikacji. Plany uwzględniające wymagania KRK stanowią bazę do doskonalenia kontroli jakości zarządzania pod kątem osiągania założonych efektów edukacyjnych.

Na Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina w Warszawie od pewnego czasu trwają działania mające na celu wdrażanie internetowego dostępu do szeregu informacji. Proces ten jest stopniowy i do jego zakończenia pozostało jeszcze wiele etapów. Na stronie internetowej uczelni można wszakże znaleźć wyczerpujące informacje dotyczące rekrutacji oraz bieżące plany studiów. Wszelkie dokładne dane znajdują się (i podlegają systematycznej aktualizacji) na tablicy ogłoszeń wydziału i są dostępne w dziekanacie. W miarę możliwości wydziałowa Komisja ds. zapewniania jakości kształcenia będzie monitorować postęp w udostępnianiu stosownych informacji na stronie internetowej Uczelni. Wydział IV posiada również swoją stronę na Facebooku, co znacznie ułatwia kontakt z młodzieżą akademicką i pedagogami. Dotychczasową działalność Komisji ds. Jakości Kształcenia na Wydziale Wokalno-Aktorskim należy ocenić pozytywnie.

2. w procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości uczestniczą pracownicy, studenci, absolwenci oraz inni interesariusze zewnętrzni.

Większość pracowników Katedr: Wokalistyki oraz Audiologii i Foniatrii związanych jest od wielu lat z szeregiem instytucji kulturalnych i edukacyjnych – w szczególności stowarzyszeń i związków twórczych – piastując tam rozliczne stanowiska i funkcje. Osoby te cechuje głęboka świadomość polskiego i światowego rynku muzycznego, rynku edukacyjnego, a także kierunków rozwoju i ewolucji tychże obszarów. Od lat pedagodzy ci pełnią funkcję interesariuszy zewnętrznych, czynnie i aktywnie uczestnicząc w kształtowaniu, rozwijaniu i korygowaniu programów studiów, wdrażaniu tychże programów i monitorowaniu ich przebiegu.

Wydziałowa Komisja ds. zapewniania jakości kształcenia planuje rozwijanie systemu kontroli standardów edukacyjnych na Wydziale IV tak aby stale podwyższać kulturę jakości procesu dydaktycznego.

W świetle niedawno rozpoczętego na Uczelni procesu wdrażania procedur projakościowych, kierunek Wokalistyka należy ocenić jako dobrze realizujący koncepcję doskonalenia jakości kształcenia.

W proces zapewniania jakości kształcenia włączani są studenci, głównie są to przedstawiciele Samorządu Studenckiego w komisjach ds. jakości kształcenia lub studenci wybrani w wyborach do Rad Wydziału lub Senatu. Na podstawie analizy protokołów z posiedzeń Rady Wydziału oraz Senatu należy stwierdzić, iż studenci aktywnie uczestniczą w obradach, prezentując swoje stanowisko we wszystkich sprawach dotyczących studentów. Dotyczy to m.in. uregulowania odpłatności za studia, opiniowania programów studiów, Regulaminu studiów oraz innych aktów wewnętrznych obejmujących kwestie studenckie. Ponadto studenci aktywnie uczestniczą w dyskusjach, proponując nowe rozwiązania oraz podejmując dialog z Władzami Uczelni i Wydziału zmierzający do wypracowania najlepszych rozwiązań. Aktywność Samorządu Studentów w działaniach zmierzających do poprawy jakości kształcenia należy ocenić bardzo pozytywnie. Zauważyć należy, iż na stronie Samorządu zamieszczane są na bieżąco informacje o działaniach jakie podejmuje Samorząd, ponadto projekty aktów prawnych dotyczących studentów podawane są do ogólnej konsultacji.

Na podstawie analizy list obecności członków Senatu oraz Rady Wydziału należy stwierdzić, iż Uczelnia zapewnia 20% udziału studentów i doktorantów w tych organach.

Samorząd Studentów utrzymuje kontakt z Parlamentem Studentów RP biorąc udział w organizowanych wydarzeniach ogólnopolskich oraz śledząc podejmowane działania

w sprawach studenckich w systemie szkolnictwa wyższego. Ponadto Przedstawiciele Samorządu od kilku lat uczestniczą w obradach i spotkaniach komisji branżowej – Forum Studentów Uczelni Artystycznych. W ramach podnoszenia wśród studentów świadomości ich roli w procesie zapewniania jakości kształcenia Samorząd Studentów zorganizował, we współpracy z Komisją ds. Dydaktyki i Jakości Kształcenia PSRP, szkolenie dla studentów z zakresu praw i obowiązków studentów oraz ich przedstawicieli w kontekście zmian w programach kształcenia na wyższej uczelni publicznej.

W roku akademickim 2011/2012 Samorząd Studentów przeprowadził badanie ankietowe dotyczące oceny zajęć dydaktycznych, tym samym po raz pierwszy została przeprowadzona ankietyzacja oceny jakości prowadzonych zajęć. Opracowaniem wyników zajmował się również wyłącznie Samorząd Studentów. Zestawienie wyników zostało przedstawione Władzom Uczelni. Kwestia ankietyzacji była przedmiotem dyskusji na posiedzeniach Senatu w ubiegłym roku akademickim, przeprowadzenie kolejnych badań zostało prolongowane do czasu wprowadzenia systemu elektronicznego pozwalającego na przeprowadzenie badań wśród studentów drogą internetową. Samorząd Studentów dostrzega potrzebę przeprowadzania regularnej oceny prowadzonych zajęć.

- w przypadku, gdy przeprowadzana jest kolejna ocena jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy odnieść się do stopnia realizacji zaleceń, jeżeli były sformułowane poprzednio, ocenić dokonane zmiany i ich efekty;

Zespół Oceniający wizytujący jednostkę w roku 2007, nie sformułował żadnych zaleceń

- w przypadku dokonania oceny kierunku/akredytacji jednostki przez zagraniczną instytucję akredytacyjną – należy przedstawić stanowisko w sprawie wykorzystania wyników tej oceny w podnoszeniu jakości kształcenia.

Nie dotyczy

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
Wiedza	x	x	x	x	x	x
umiejętności	x	x	x	x	x	x
kompetencje społeczne	x	x	x	x	x	X

- + - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia
- +/- - budzi zastrzeżenia - pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia
- - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego w pełni
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Mimo, iż wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia wprowadzany jest na uczelni od grudnia 2012 roku, na ocenianym kierunku od lat funkcjonują mechanizmy stwarzające możliwość stałego doskonalenia procesu dydaktycznego na różnych etapach: od procesu decyzyjnego do końcowej weryfikacji (system zaliczeń i egzaminów komisyjnych, dominacja w systemie kształcenia relacji mistrz-uczeń). Na ocenianym kierunku kwestie związane z wypracowaniem przejrzystej struktury zarządzania kierunkiem studiów oraz dokonywaniem systematycznej, kompleksowej oceny efektów kształcenia są realizowane w pełni;

2) w procesie zapewniania jakości kształcenia uczestniczą interesariusze zewnętrzni, pedagodzy oraz studenci poprzez swoich przedstawicieli. Przedstawiciele studentów biorą aktywny udział w posiedzeniach komisji i organów kolegialnych Uczelni. Studenci uczestniczą w procesie zapewniania jakości kształcenia, podejmując również własne inicjatywy np. przeprowadzenie badania ankietowego oceny prowadzonych zajęć sami także angażują się w proces polepszania jakości kształcenia na kierunku.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znaczaco	częściowo	Niedostatecznie
1	koncepcja rozwoju kierunku		X			
2	cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			
3	program studiów		X			
4	zasoby kadrowe		X			
5	infrastruktura dydaktyczna		X			
6	prowadzenie badań naukowych ²	X				

² Ocena obligatoryjna jedynie dla studiów II stopnia i jednolitych magisterskich.

7	system wsparcia studentów w procesie uczenia się	X				
8	wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			

Zespół Oceniający po zapoznaniu się z przedstawioną dokumentacją, pracami dyplomowymi oraz przebiegiem zajęć na wizytowanym kierunku stwierdza, że są pełne możliwości uzyskania zakładanych efektów kształcenia, rozwoju ocenianego kierunku oraz zapewnienia wysokiej jakości kształcenia. Na szczególne podkreślenie zasługują: nagrody uzyskane przez studentów kierunku wokalistyka na konkursach krajowych i międzynarodowych, a także bardzo znaczący współudział w pracach badawczych prowadzonych przez pedagogów. Na uwagę zasługuje również bardzo szeroka, wielopłaszczyznowo prowadzona działalność koncertowa i fonograficzna kadry pedagogicznej wśród której znajdujemy nazwiska wybitnych wokalistów o renomie nie tylko krajowej ale i światowej, co przekłada się bezpośrednio na proces i jakość kształcenia.

za Zespół Oceniający

prof. zw. Joachim Pichura

